
نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۹۰۰

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۹۰۰، «شکو» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «شکو» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «شکو» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۹۰۰
ریشه	شکو
تعداد تکرار	۱۲
تعداد مشتقات	۹
تعداد ریشه مرتبط	۴۹

فهرست مشتقات

۱. أَشْقَاهَا (۱)	۲. الأَشْقَى (۲)	۳. شَقُوا (۱)	۴. شَقِيًّا (۳)	۵. شَقِيًّا (۱)	۶. شَقَوْنَا (۱)	۷. فَتَشَقَّى (۱)	۸. لِيَتَشَقَّى (۱)	۹. يَشَقَّى (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. آدم (۱)	۲. اتى (۲)	۳. اذن (۱)	۴. الله (۱)	۵. اله (۱)	۶. انن (۲)	۷. برر (۱)	۸. بعث (۱)	۹. بعض (۲)	۱۰. تبع (۱)
۱۱. جبر (۱)	۱۲. جعل (۱)	۱۳. جمع (۱)	۱۴. جنب (۱)	۱۵. جنن (۱)	۱۶. خرج (۱)	۱۷. دعو (۴)	۱۸. دون (۱)	۱۹. ريب (۵)	۲۰. رؤس (۱)
۲۱. زفر (۱)	۲۲. زوج (۱)	۲۳. سعد (۱)	۲۴. شعل (۱)	۲۵. شقى (۱۲)	۲۶. شهق (۱)	۲۷. شيب (۱)	۲۸. صلی (۱)	۲۹. ضلل (۲)	۳۰. عدو (۲)
۳۱. عزل (۱)	۳۲. عسى (۱)	۳۳. عظم (۱)	۳۴. غلب (۱)	۳۵. قرآن (۱)	۳۶. قرء (۱)	۳۷. قول (۴)	۳۸. قوم (۱)	۳۹. كلم (۱)	۴۰. كون (۳)
۴۱. نزل (۱)	۴۲. نفس (۱)	۴۳. نور (۱)	۴۴. هبط (۱)	۴۵. هدى (۲)	۴۶. ولد (۱)	۴۷. وله (۱)	۴۸. وهن (۱)	۴۹. يوم (۱)	

فهرست آیات

۱. {هود - ۱۰} يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ
۲. {هود - ۱۰} فَأَمَّا الَّذِينَ شَفَعُوا فِي النَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ
۳. {مریم - ۴} قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَاشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا
۴. {مریم - ۳۲} وَيَرَىٰ بَوَالِدَيْهِ وَمَن يَجْعَلُنِي جَبَّارًا شَقِيًّا
۵. {مریم - ۴۸} وَأَعْتَرْتُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُرَّبِّي عَمَىٰ أَأَلَا أَكُونُ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا
۶. {طه - ۲} مَا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَىٰ
۷. {طه - ۱۱} فَقلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوُّكَ وَليزُوجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكُمَا مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَىٰ
۸. {طه - ۱۲} قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فِيمَا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدَىٰ فَمَن اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَىٰ
۹. {المؤمنون - ۱۰} قَالُوا رَبَّنَا عَلِّبْنَا عَلَيْنَا شِفُونًا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ
۱۰. {الأعلى - ۱۱} وَيَتَجَنَّبُهَا الْأَشْقَىٰ
۱۱. {الشمس - ۱۲} إِذْ انبَعَثَ أَشْقَاهُ
۱۲. {الليل - ۱۵} لَا يَضْلَاهَا إِلَّا الْأَشْقَىٰ